

Universiteit Leiden

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

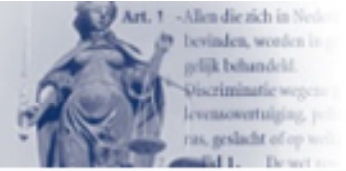

CYBERSPACE & CYBERLAW verkeers- en locatiegegevens

Leiden 11 oktober 2007

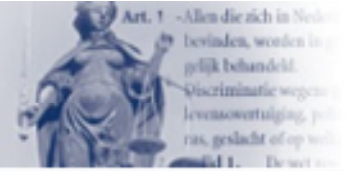
Gerrit-Jan Zwenne

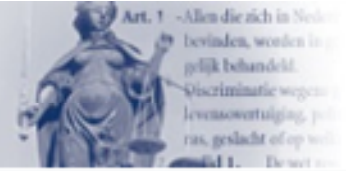
Gerrit-Jan Zwenne

- eLaw@Leiden Universiteit Leiden
- Bird & Bird Den Haag

if privacy isn't already the
first road-kill along the
information
superhighway, then it's
about to be

Wired Magazine 1994

verkeersgegevens

- verkeersgegevens ('call detail records', of 'cdr')
 - gegevens betreffende het feitelijk gebruik van netwerken en diensten door abonnees en gebruikers
 - oproepende en opgeroepen aansluitnummer, omvang, tijdstip en duur oproep, gebruikte randapparatuur, inloggegevens, gsm-locatiegegevens, CLI's, enz.

Art. 11.5 Tw

werk-
gever

werk-
nemer

abonnee

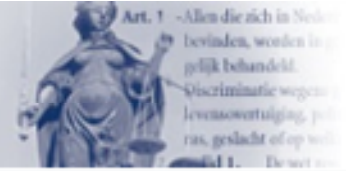
- natuurlijke persoon
 - of rechtspersoon!
- partij bij overeenkomst
 - met aanbieder van elektr. communicatie
- voor de levering van elektr. communicatie-diensten
 - d.w.z. transmissie van signalen over elektr. communicatienetwerk
 - telecommunicatie
 - omroep

Art. 1.1 (p) Tw

gebruiker

- natuurlijke persoon
 - géén rechtspersoon
- maakt gebruik van elektr. communicatie-dienst
 - voor persoonlijke of zakelijke doeleinden
- zonder noodzakelijk abonnee te zijn

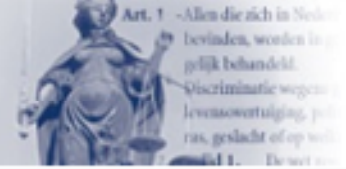
Art. 11.1 (a) Tw

regels voor verkeersgegevens

- hoofdregel
 - anonimiseren of verwijderen zodra niet meer nodig voor communicatie of facturering daarvan
- uitzondering
 - verwerking wél toegestaan voor
 - betaling interconnectie
 - geschilbeslechting, verkeersbeheer en inlichtingen
 - fraude opsporing en overigens bij of krachtens wet toegestaan
 - met toestemming van abonnees ook voor
 - marktonderzoek en verkoop elektronische communicatiediensten
 - én levering toegevoegde waarde-diensten

Art. 11.5 –1 t/m 3 en 5 Tw

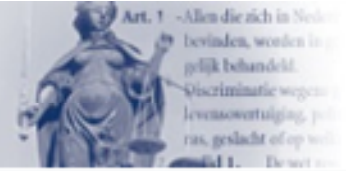

verkoop of marketing m.b.t. ecommunicatiediensten

- alléén voor elektr. communicatie-diensten
 - diensten die gewoonlijk tegen vergoeding worden aangeboden
 - overbrengen van signalen via elektr. communicatie-netwerk
- met toestemming abonnee of gebruiker
- verwerking is noodzakelijk
 - proportionaliteit en subsidiariteit

- wilsuïting
 - vrij en specifiek, en
 - op informatie berustend
- waarmee betrokken natuurlijke of rechtspersoon aanvaardt dat zijn gegevens worden verwerkt (1.1, (c) Tw jo. 1, (i), WBP)

Art. 11.5 –3 (a) Tw

toegevoegde waardediensten

- verkeersgegevens mogen worden verwerkt voor levering van toegevoegde waarde-diensten
 - met toestemming gebruiker of abonnee, én
 - zolang dat nodig is voor dergelijke diensten
- toegevoegde waardedienst is die dienst die...
 - verwerking vereist van verkeers- of locatiegegevens, én,
 - verder gaat dan nodig is voor overbrenging van communicatie of facturering daarvan
 - bijvoorbeeld: Spotter (O2) en waarbenik.nl

Art. 11.5 –3 (b) Tw

webwereld

O2-abonnee kan locatie van ander opvragen

Donderdag, 17 april 2003 - Liegen wordt een stuk moeilijker als het aan mobiel belbedrijf O2 ligt. O2-gebruikers kunnen van elkaar opvragen waar iemand zich bevindt.

De nieuwe dienst, Spotter geheten, is alleen toegankelijk voor O2-abonnees. Wie zich aanmeldt voor deze dienst kan door anderen 'gespot' worden. Daarbij wordt een sms'je naar O2 gestuurd. Die gaat de plaats na waar het gezochte mobiele nummer zich bevindt en stuurt dat via een sms'je terug.

Degene die gezocht (en gevonden) is, krijgt ook een sms'je met de tekst: 'Je bent gespot'. Uit privacy-overwegingen kunnen mensen alleen 'gespot' worden als zij zich zelf voor de dienst hebben opgegeven. De tekst die iemand doorkrijgt als de persoon is gevonden, is bijvoorbeeld: 'Kees is gespot in Amsterdam-Zuidoost in de buurt van de Arena'.

O2 denkt met deze locatiegebaseerde functionaliteit vooral jongeren tussen de 13 en 25 jaar een dienst te bewijzen omdat het het groepsgevoel zou versterken. De kosten voor deze dienst zijn 70 eurocent per ontvangen bericht.

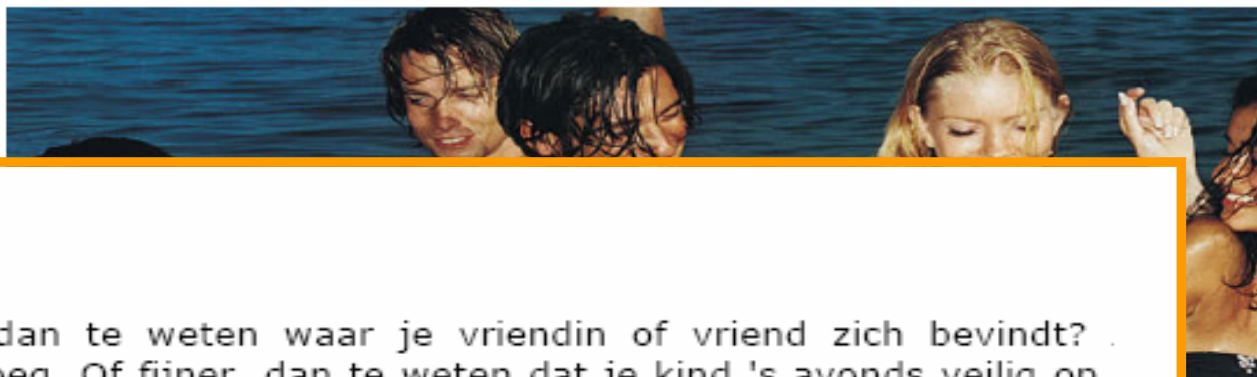
» Inloggen

Toets uw telefoonnummer en wachtwoord in om in te loggen

» Aanmelden

» Demoveren

» Persoonlijk

Informatie

Wat is er leuker dan te weten waar je vriendin of vriend zich bevindt? Of verrassen in de kroeg. Of fijner, dan te weten dat je kind 's avonds veilig op is aangekomen. Het kind zelf merkt er niks van en jij als ouder hoeft je geen zorgen te maken. Maar denk ook eens aan hoe je het veiligheidsgevoel van thuiszorg-m 's avonds op pad zijn hiermee verhoogt. Of aan koeriersbedrijven die een bestelling moeten afleveren en waarvan je als klant nooit weet wanneer ze eindelijk komen. Met waarbenik.nl ben je drie muisklikken verwijderd van de positie van kind, oma en opa, vrienden, familie en medewerker.

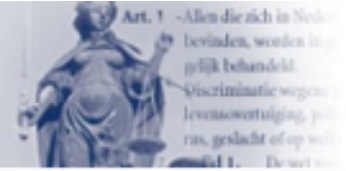
Wat heb je nodig

Iedereen met een mobiel kan zich aanmelden voor deze dienst en kan per locatie. Vooralsnog kan je alleen Vodafone gebruikers lokaliseren.

Eenvoudig in gebruik

Via de site van waarbenik.nl meld je je eenvoudigweg aan door je mobiele telefoonnummer en je e-mail adresgegevens in te voeren. Een gestructureerd menu leidt je door alle stappen die noodzakelijk zijn om een account bij waarbenik.nl aan te maken. Bij de aanmelding geef je aan wie jou mogen zoeken en registreer je de personen die je wilt zoeken: je kinderen, vrienden, familie, opa en oma etc.

alle stappen die noodzakelijk zijn om een account bij waarbenik.nl aan te maken. Bij de aanmelding geef je aan wie jou mogen zoeken en registreer je de personen die je wilt zoeken: je kinderen, vrienden, familie, opa en oma etc.

verwerking verkeersgegevens alléén door personen...

- werkzaam ‘onder gezag’ van aanbieder
 - voor:
 - facturering, verkeersbeheer, behandeling verzoeken om inlichtingen van klanten
 - opsporing van fraude
 - marktonderzoek of verkoopactiviteiten
 - met betrekking tot elektronische communicatiediensten of
 - de levering van diensten met toegevoegde waarde
 - én beperkt tot hetgeen noodzakelijk is om die activiteiten te kunnen uitvoeren

Art. 11.5 –5 Tw

HET *f*INANCIEELE DAGBLAD

DEN BOSCH 19/6/2003 - De provincie Noord-Brabant gaat de gegevens van 100.000 tot 150.000 mobiele telefoons van automobilisten in de regio Midden-Brabant gebruiken voor verkeersinformatie . Via de signalen van die telefoons kunnen files sneller worden opgespoord en doorgegeven. Ook levert de info een schat aan gegevens op die nuttig kan zijn bij aanleg van nieuwe wegen. Ict-bedrijf LogicaCMG heeft het systeem bedacht, telefoonbedrijf Vodafone levert de gegevens van de telefoons.

21.1 KPN verwerkt de (persoons)gegevens, waaronder verkeersgegevens, van de Contractant die nodig zijn voor een goede dienstverlening. Deze gegevens worden verwerkt in overeenstemming met de wet. Verwerkingen van persoonsgegevens zullen door KPN overeenkomstig de toepasselijke wettelijke regels worden aangemeld. [...]

21.5 KPN kan persoonsgegevens aan derden verstrekken met het oog op gebruik door hen in het kader van werving voor commerciële, ideële en charitatieve doeleinden, tenzij de Contractant heeft aangegeven daartegen bezwaar te hebben.

21.6 KPN kan Verkeersgegevens verwerken in het kader van haar eigen dienstverlening, in het bijzonder indien dit voortvloeit uit een door de Contractant afgenomen aanbiedingsvorm.

mobiele telefoondiensten

- 5 Indien Contractant of Eindgebruiker een dienst van een derde afneemt, waarvoor deze derde dient te beschikken over de Persoonsgegevens en/of niet-geanonimiseerde Verkeersgegevens, dan is Vodafone niet aansprakelijk voor schade die door verwerking van deze Persoonsgegevens en niet-geanonimiseerde Verkeersgegevens door deze derde ontstaat.
- 6 Contractant vrijwaart Vodafone voor aansprakelijkheid die ontstaat nadat Vodafone op verzoek van Contractant de niet-geanonimiseerde Verkeersgegevens van Eindgebruikers verstrekt, die gebruik maken van een Aansluiting op basis van de Overeenkomst met Contractant.

de Volkskrant

'Privacywet moet worden versoepeld'

Donner: strijd tegen terreur vraagt om actie

Van onze verslaggever
Marc van den Eerenbeemt
DEN HAAG

De privacyregels moeten worden versoepeld ten behoeve van de strijd tegen terrorisme en zware misdaad. Dit schrijft minister Piet Hein Donner van Justitie aan de Tweede Kamer. Hij wil onder meer de politie de bevoegdheid geven ook langdurig de gegevens op te slaan van personen die niet worden verdacht van een strafbaar feit. Nu is dat alleen mogelijk bij een aanpak van aan strenge regels gebonden tijdelijke noodmaatregelen over de noodzaak tot tijdelijke

Die beslissing zou in handen van de minister van Financiën moeten komen, onder meer omdat de toezichthouders soms onvoldoende inzicht hebben in het belang van de informatie-uitwisseling. De AIVD kan daar doorgaans geen open kaart over spelen.

De minister baseert zijn stellingname mede op een rapport van een werkgroep die tot taak had te bezien of er voldoende wettelijke mogelijkheden bestaan tot gegevensuitwisseling ten behoeve van terrorismebestrijding. In de werkgroep zitten vertegenwoordigers

opsporing strafbare feiten

LJN AQ5858, Rechtbank Arnhem, 30-07-2004 (moord)

c. Op grond van de gsm-locatie-gegevens is door de recherche vastgesteld welke route verdachte moet hebben gereden na het schietincident. Zo volgt uit het onderzoek dat verdachte met de telefoon via het centrum van Nijmegen en door Ubbergen en Beek richting Duitsland is gereden. Verdachte is hierbij ofwel vanaf de plaats delict via de Hogelandseweg gereden, ofwel via de Westkanaaldijk gereden. Het wapen waarmee het slachtoffer werd doodgeschoten is gevonden langs de Westkanaaldijk.

Bijlage bij brief van Minister van Justitie d.d.14 februari 2005 (TK 23490, nr. 360)

LJN AR5701, Hoge Raad 04-01-2005 (raadsman verzoekt locatiegegevens)

uit brief raadsman (mr. A. Moszkowicz):

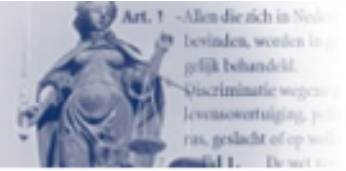
“Uiteraard levert het vastleggen van dergelijke gegevens een inbreuk op de privacy van de gebruiker van de mobiele aansluiting op, nog los van het feit, dat gegevens uit die bestanden potentieel tot het bewijs zouden kunnen bijdragen. Deze gegevensbestanden kunnen echter ook als ontlastend hebben te gelden, namelijk indien uit hoofde van andere onderzoeksresultaten de aanwezigheid van in casu [verdachte] ergens wordt vermoed, maar deze registraties zouden kunnen uitwijzen dat hij (anders dan de gebruiker van die aansluiting) in werkelijkheid elders was.”

bewaarplicht verkeersgegevens

- systematische bewaarplicht voor telecomaanbieders, ISP's enz.
 - in democratische samenleving noodzakelijk, redelijk en proportioneel voor nationale veiligheid, defensie enz.

Art. 15 -1 RI 2002/58

doel richtlijn 2006/24/EG

- harmonisering nationale wetgeving
 - waarin aanbieders van elektr. communicatie
 - worden verplicht verkeersgegevens te bewaren
- om beschikbaarheid van die gegevens te garanderen
 - voor onderzoek, opsporing en vervolging van ernstige criminaliteit
 - zoals gedefinieerd in de nationale wetgeving

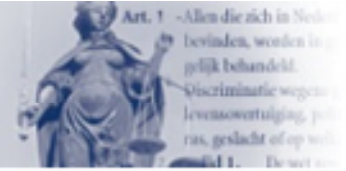
terrorisme
georganiseerde
zware
criminaliteit
mensenhandel
drugs moord en
doodslag
witwassen
'piraterij'
inbreuk
auteursrechten
enz. ?

Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens

Wijziging van de Telecommunicatiewet en de Wet op de economische delicten in verband met de implementatie van Richtlijn 2006/24/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie betreffende de bewaring van gegevens die zijn verwerkt in verband met het aanbieden van openbare elektronische communicatiediensten en tot wijziging van Richtlijn 2002/58/EG

Kamerstukken II
2006/07, 31 145

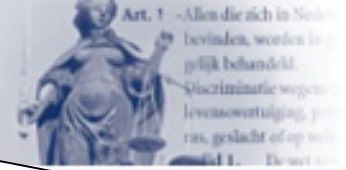
te bewaren gegevens

- verkeers- en locatie-gegevens
 - i.d.z.v. art. 11.1 (b) (d) Tw
 - én gegevens nodig om abonnee of gebruiker te identificeren
- oproep poging zonder resultaat
 - telefoonoproep wel tot verbinding heeft geleid
 - onbeantwoord gebleven
 - of via netwerkbeheer beantwoord.

nader uit te werken bij AMvB?

Art. 13.2a - 1 en 2
Wetsontwerp

bewaartermijn achttien maanden

Richtlijn 2006/24/EG

Artikel 6

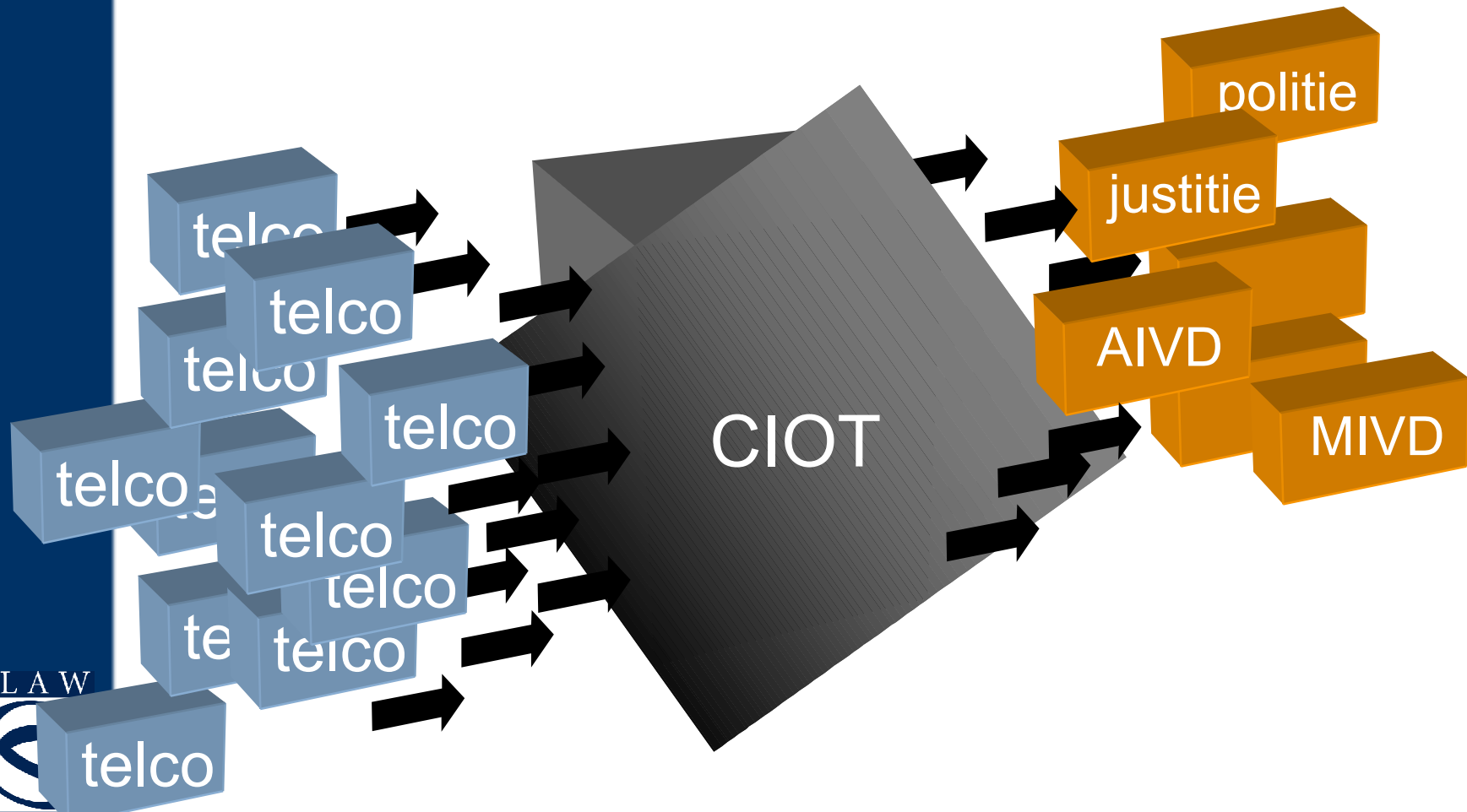
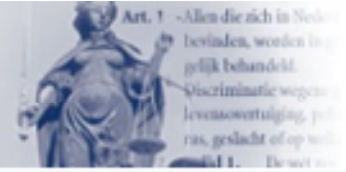
...gedurende ten minste zes maanden
en ten hoogste twee jaar vanaf de
datum van de communicatie ...

onnodig lang - in
elk geval veel
langer dan in
andere lidstaten

zekere marge,
ook t.b.v. rechts-
hulpverzoeken en
'cold cases'

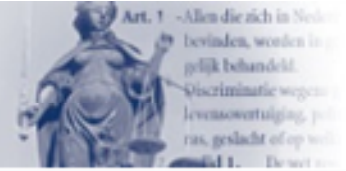

Universiteit Leiden

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

vragen?

<http://weblog.leidenuniv.nl/users/zwennegj>

eLAW

LEIDEN